
Декларация на Комитета на министрите относно ролята на медиите на общностите за насърчаване на социалното сцепление и межкултурния диалог

Декларация на Комитета на министрите относно ролята на медиите на общностите за насърчаване на социалното сцепление и межкултурния диалог

(приета от Комитета на министрите на 11 февруари 2009 г. по време на 1048-та среща на представителите)

Комитетът на министрите на Съвета на Европа,

Ката смята, че целта на Съвета на Европа е да постигне по-голямо единство между своите членове, за да бъдат защитени и осъществени идеалите и принципите, които са тяхно общо наследство;

Като припомня значението на широкото многообразие от свободни и независими медии, способни да отразяват различните идеи и мнения и да допринасят за взаимното обогатяване на културите в демократичните общества, както е заявено в Декларацията относно свободата на изразяване и информация от 29 април 1982 г.;

Като потвърждава отново, че плурализмът на медиите и разнообразието на медийното съдържание са от важно значение за функционирането на едно демократично общество и са последица от основното право на свобода на изразяване и информация, гарантирано от чл.10 на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и като се има предвид тяхната водеща роля за гарантиране на свободното изразяване на мнения и идеи и за ефективното участие в демократичните процеси на много групи и индивиди;

Като припомня своята Препоръка [CM/Rec\(2007\)2](#) относно медийния плурализъм и разнообразието на медийното съдържание за развитието на различни видове медии, вкл. на общности, местни, на малцинства или социални по своята същност, които могат да допринесат за плурализма и разнообразието и да осигурят пространство за диалог, като същевременно откликват на специфичните нужди или искания на някои групи от гражданското общество и служат като фактор за социално сцепление и интеграция;

Като припомня също така своята Декларация относно защитата на ролята на медиите в демократичното общество в контекста на медийните концентрации от 31 януари 2007 г., която подчертава, че политиката за насърчаване на развитието на нетърговските медии може да се схваща като друг начин за разширяване на разнообразието на независимите канали за разпространяване на информация и за изразяване на мнение, особено за и от социални групи, които рядко привличат вниманието на обикновените медии;

Като има предвид своята Препоръка [No. R \(97\) 21](#) относно медиите и насърчаването на култура на толерантност, която поставя ударението върху позитивния принос на медиите в борбата срещу нетолерантността, особено когато те засилват културата на разбирателство между различните етнически, културни и религиозни групи в гражданското общество;

Като припомня също така своята Препоръка [No. R \(97\) 20](#) относно речта на омразата, която препоръчва на държавите членки да предприемат подходящи мерки за борба с речта на омразата и да осигурят възможността подобни мерки да станат част от по-широк подход към това явление, насочен към неговите социални, икономически, политически, културни и други корени;

Убеден в този контекст, че специално държавите членки, като спазват принципа за редакционна независимост, трябва да подтикват медиите да дават своя принос за межкултурния диалог, така, както е дефиниран в "Бялата книга за межкултурен диалог", приета през май 2008 г., за да насърчават взаимното уважение, плурализма, толерантността и широтата на възгледите и да предпазят обществото от потенциални конфликти чрез дискусии и по-широко демократично участие на хората, които принадлежат към всички етнически, културни, религиозни или други общности;

Като припомня значението на Рамковата конвенция за защита на националните малцинства, по-специално задължението на страните да признаят правото на лицата, които принадлежат към националните малцинства, да получават и да обменят информация на техния малцинствен език, както и да им осигурят такива условия, при които те да не бъдат подложени на дискриминация при достъпа си до медиите и да имат възможност да създават и да използват техни собствени медии;

Като припомня също така европейската Харта за регионалните или местните езици и по-специално задължението на страните да осигуряват, да улесняват и/или да насърчават създаването на медийни източници на регионални или малцинствени езици;

Като има предвид политическите документи, приети по време на Седмата европейска конференция на министрите по въпросите на политиката в областта на масмедията (Киев, март, 2005 г.), които подчертават между другото необходимостта от засилване на межкултурния диалог чрез медиите, като се обръща особено внимание на интересите на лицата, принадлежащи към малцинствени групи и на медиите на малцинствените общности и по-конкретно целта, залегнала в плана за действие, да се проучи как различните видове медии могат да играят роля в засилването на социалното сцепление и в интегрирането на всички общности и поколения;

Като взема предвид също така разпоредбите в Конвенцията на ЮНЕСКО относно защитата и насърчаването на разнообразието на културните изразни форми, приета на 20 октомври 2005 г., която урежда правото на страните да формулират и да прилагат културна политика и да приемат мерки за закрила и разширяване на межкултурния диалог и на разнообразието на културните изразни форми;

Като припомня препоръките в Декларацията на ЮНЕСКО относно разширяването на свободата на изразяване, достъпа до информация и подготовката на хората, приета в Мапуто на 3 май 2008 г., която визира специално приноса на трите вида оператори – обществени, търговски и на общностите – за медийното разнообразие и по-специално, ролята на предаващите организации на общностите за разширяване на достъпа до информация, до средствата за изразяване и до участие във вземането на решения на слабо представената или маргинализирана част от населението и като поставя ударението върху необходимостта да бъдат подобрени условията за развитието на медиите на общностите;

Като припомня Препоръка 1466 (2000) на ПАСЕ относно медийното образование и специално частта, която се отнася до включването на различни заинтересовани в активен диалог относно медийното образование, по-специално образователни институции, организации на родителите, медийни работници, предоставящи Интернет услуги, неправителствени организации и др.;

Като припомня Резолюцията на Европейския парламент от 25 септември 2008 г. относно медиите на общностите в Европа, която подчертава, че медиите на общностите са ефективно средство за засилване на културното и езиковото многообразие, социалното интегриране и местната идентичност, както и на медийния плурализъм;

Като припомня също така общата Декларация относно разнообразието в електронните медии на специалния докладчик на ООН по проблемите на свободата на мнението и изразяването, на представителя на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) по въпросите на свободата на медиите, на специалния докладчик по проблемите

на свободата на изразяване на Организацията на американските държави (ОАД) и на специалния докладчик относно свободата на изразяване и достъпа до информация в Африка на Африканската комисия по човешките права и правата на народите (АКЧППН), приета на 14 декември 2007 г., в която се заявява, че електронните медии на общностите трябва да бъдат изрично признати от закона като самостоятелна форма на излъчване и да се ползват от справедливи и опростени лицензионни процедури;

Като схваща медиите на общностите, обозначаваани в различните източници с определенията "трети сектор", "медии на малцинствата" или "социални или граждански медии", като допълнителни към обществените и към търговските медии и като отбелязва, че медиите на общностите функционират в много държави членки на Съвета на Европа и в повече от 115 страни в света;

Убеден, че медиите на общностите, които по своето определение и по самата си същност са близо до своята публика, служат на много социални цели и извършват функции, с които нито търговските, нито обществените медии могат да се справят или да извършват напълно и в достатъчна степен;

Като признава приноса на медиите на общностите за разширяване на публичните дебати, политическия плурализъм и разбирането за разнообразието на мнения, по-специално като дават възможност на различни групи в обществото, вкл. културни, езикови, етнически, религиозни или други малцинства, да получават и да споделят информация, да изразяват своите виждания и да обменят идеи;

Изпълнен със съзнанието, че както е описано в изследванията, на фона на напълно променения съвременен медиен пейзаж медиите на общностите могат да играят важна роля, по-специално като насърчават социалното сцепление, межкултурния диалог и толерантността, както и като засилват ангажираността на общностите и демократичното участие на местно и на регионално равнище;

Като признава, че медиите на общностите могат да достигат ефективно до публиката на малцинствата, като използват нейния език;

Изпълнен със съзнанието, че докато медиите на общностите могат да играят позитивна роля за постигането на социално сцепление и межкултурен диалог, те биха могли в някои случаи да засилят социалната изолираност или нетърпимостта; изпълнен със съзнанието, че за да бъде избегнат рискът, медиите на общностите трябва винаги да спазват основните журналистически ценности и етика, познати на всички медии;

Като признава решаващият принос на медиите на общностите за развитието на медийната грамотност чрез прякото включване на гражданите в процеса на създаване и разпространение на медийно съдържание, както и чрез организирането на програми за обучение, проблеми, които са от особено значение в цифровата среда;

Като признава ролята на медиите на общностите за развитието на иновационните и творческите способности на гражданите, което също така е жизнено важно за увеличаване на разнообразието на съдържанието;

Като отбелязва, че медиите на общностите под формата на различни електронни медии, както и в печатен формат, могат в една или в друга степен да притежават някои от следните характеристики: независимост от правителството, търговски и религиозни институции и политически партии; нестопанска същност; доброволно участие на членове на гражданското общество в подготовката и управлението на програмите; дейност, насочена към социални придобивки и полза за общността; притежание от страна на общността по местонахождение и/или от обслужвания интерес и съответно отговорност пред тях; ангажираност с интегративни и межкултурни практики.

Декларира своята подкрепа за медиите на общностите, за да им помогне да играят позитивна роля в областта на социалното сцепление и межкултурния диалог и във връзка с това:

» Признава медиите на общностите като отделен медиен сектор заедно с обществените и частните търговски медии и във връзка с това подчертава необходимостта да се проучи въпросът, как да се адаптират нормативните уредби, за да може медиите на общностите да бъдат признати и да се развиват, както и да изпълняват нормално своите социални функции;

» Обръща внимание на това, че е желателно, до колкото е възможно, да бъдат предоставени достатъчен брой честоти на медиите на общностите, както в аналоговата, така и в цифровата среда и да се осигурят такива условия, в които електронните медии на общностите не са в по-неблагоприятна позиция след прехода към цифрово излъчване;

» Подчертава необходимостта да бъдат създадени и/или покрепени образователни и професионални програми за всички общности, за да могат да ползват напълно наличните технологични платформи.

iv. Подчертава, че е желателно:

a. да бъде призната социалната ценност на медиите на общностите и да бъде изследвана възможността за предоставяне на средства за поддържане на сектора на национално, регионално и местно равнище, пряко или непряко, като се вземат съответно под внимание особеностите на конкуренцията;

b. да бъдат разширени проучванията на добри практики на медиите на общностите и да бъдат улеснени сътрудничеството и размяната на добри практики, вкл. обмена с подобни медии в други региони на света, както и между медиите на общностите и други заинтересовани медии, например чрез размяната на програми и съдържание или чрез разработването на съвместни проекти;

c. да бъдат улеснени подготовката и обучението на персонала на медиите на общностите, например чрез схеми за обучение в рамките на образованието през целия живот и медийната грамотност, както и размяната на персонал и доброволни сътрудници с други медии и организиране на стажове, които биха повишили качеството на програмите им;

d. да бъде подпомогната дейността на медиите в полза на межкултурния диалог чрез такива инициативи като създаването на мрежа за обмен на информация и осигуряването на подкрепа, както и като се улесняват инициативи, които съществуват в тази област в Европа;

v. Приканва медиите на общностите да осъзнаят своята роля за насърчаване на социалното сцепление и межкултурния диалог и за тази цел да разработват, да приемат и да променят, ако това е необходимо, професионалните етични кодекси или вътрешните правила за действие и да осигурят тяхното спазване.